

**Kestävää kilpailukykyä
logistiikalla ja liikenneverkkoilla**

KAUPPAKAMARI

Helsingin seudun, Turun, Satakunnan, Rauman, Tampereen,
Etelä-Pohjanmaan, Pohjanmaan ja Oulun kauppakamarit

wsp 2019

12-VUOTINEN LIIKENNEJÄRJESTELMÄSUUNNITELMA

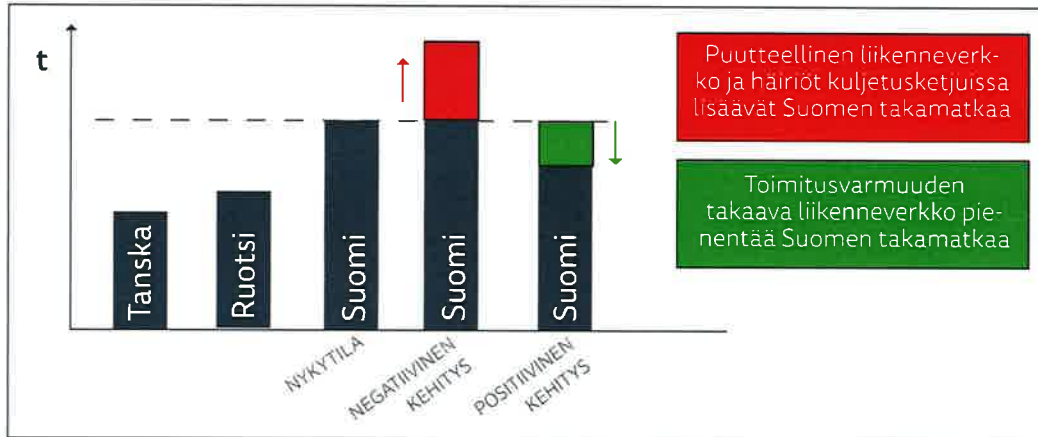
Suunnitelmalla tulee palauttaa liikenneverkot tilaan, jossa ne edistävät elinkeinoelämän kilpailukykyä.

On erittäin tärkeää, että suunnitelmassa otetaan huomioon elinkeinoelämän tarpeet.

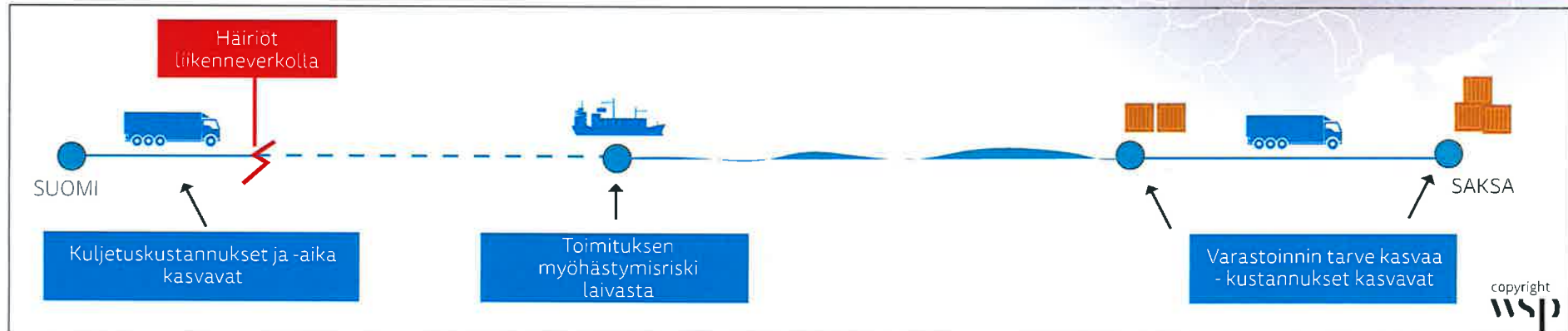
Liikenneverkkojen merkitystä teollisuudelle ja kaupalle sekä Suomen kilpailukyvyllä tulee tarkastella logistiikan ja liikenteen näkökulmat yhdistäen.

SUOMELLA MAANTIETEELLINEN TAKAMATKA EUROOPPAAN - TOIMITUSVARMUUS YKKÖSASIA

Toimitusaika

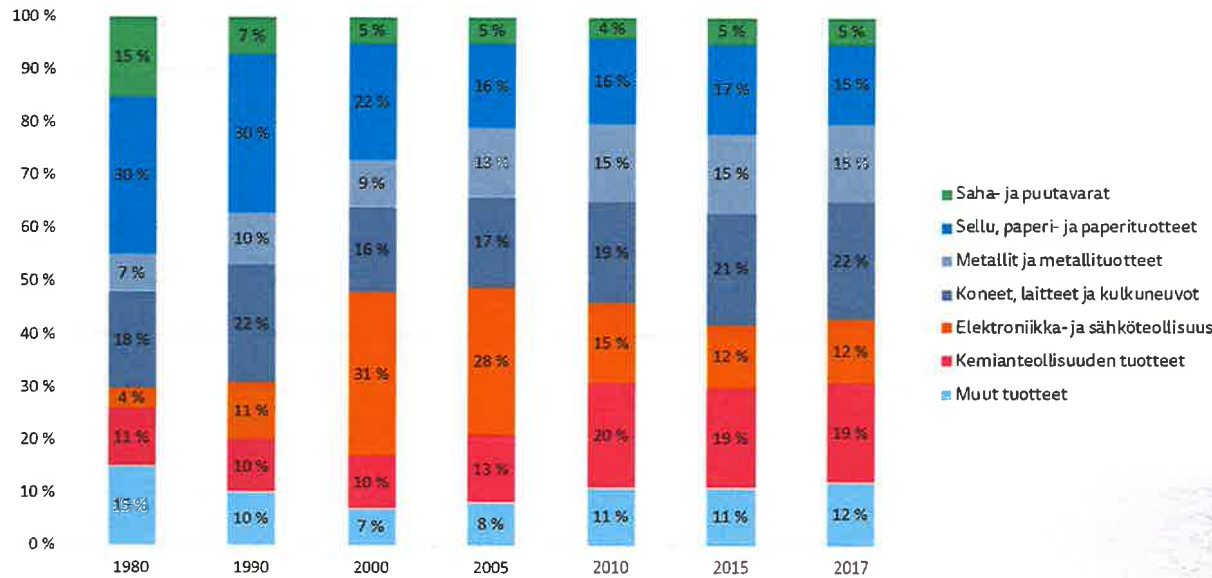
Toimitusvarmuus

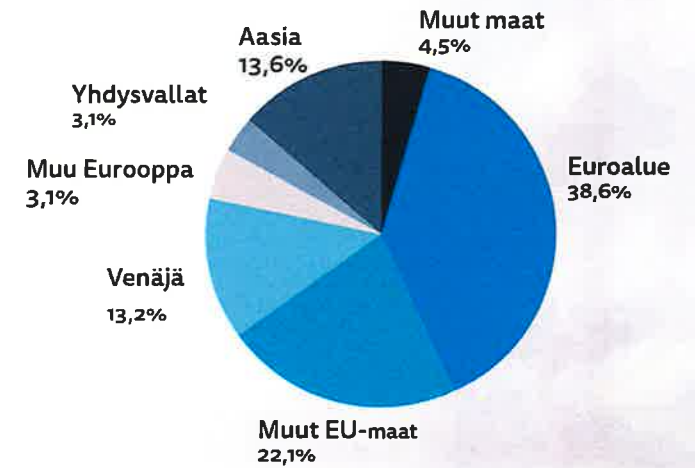
VIENTI SUOMEN TALOUDEN MOOTTORINA

Suomen toimialarakenne on muuttunut 1960-luvulta tähän päivään. Tyypillistä eri aikakausina on ollut jonkin toimialan dominanssi. Johtopaikkaa vientituloilla mitaten ovat vuorollaan pitäneet mm. metsäteollisuus, sähkö- ja elektroniikkateollisuus sekä kemianteollisuus. Tällä hetkellä monesta erilaisesta toimialasta muodostuva teknologiateollisuus on suurin vientiala. Suomen viennin rakenne on monipuolinen ja tasapainoinen, mikä vakauttaa kokonaisuutta toimialojen viennin muutoksissa. Eri toimialat asettavat myös logistiikalle ja liikenneverkoille erilaisia vaatimuksia, mikä on otettava huomioon liikenneverkkojen ylläpidossa ja tulevaisuuden tarpeiden ennakoinnissa.

Suomen tavaraviennin arvon jakauma 1980-2017

Tavaravientialueet 2017

60 MRD. €
SUOMEN
TAVARAVIENTI
2017

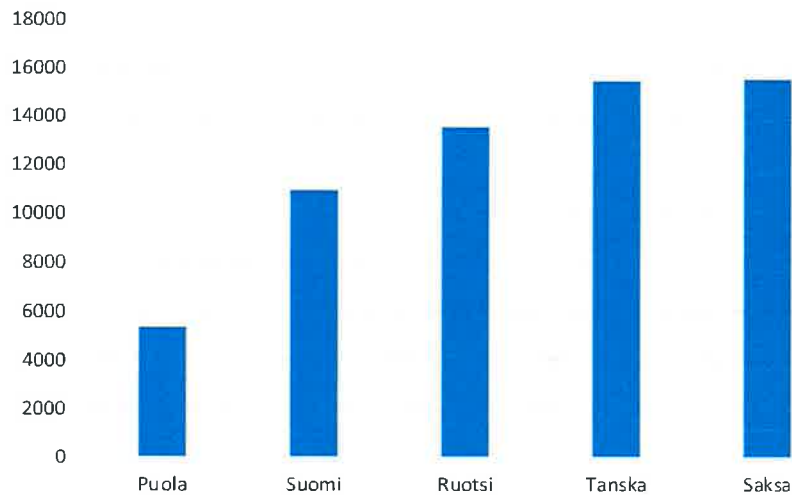
26 MRD. €
SUOMEN
PALVELUVIENTI
2017

Lähde: Tilastokeskus ja Tulli

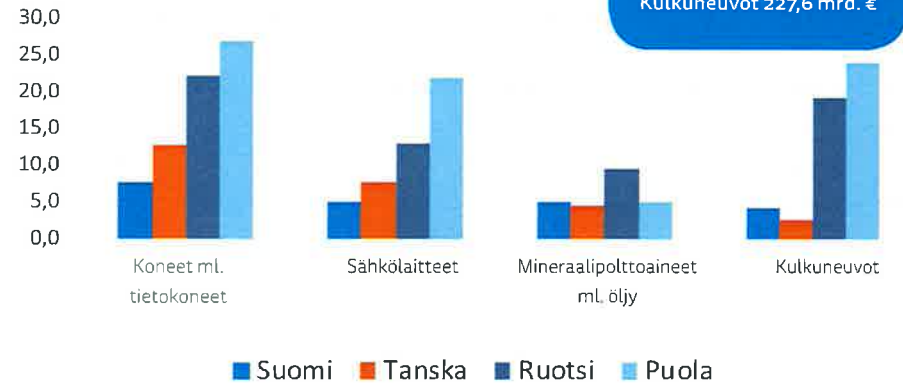
VERTAILUA KILPAILIJAMAIHIN

Suomelle tärkeitä kilpailijamaita Itämeren ympäristössä ovat Ruotsi, Tanska, Saksa ja Puola. Ne kaikki ovat maantieteellisesti lähellä Keski-Euroopan suuria markkinoita. Suomella on selvä takamatka, jota voidaan kompensoida tehokkaalla logistiikalla ja hyvillä liikenneyhteyksillä. Viennin arvoilla mitaten Saksa on ylivoimainen: sen vienti on yli 20-kertainen Suomeen nähden. Puolan viennin arvo on sekin yli 3-kertainen Suomeen nähden, Ruotsin yli 2-kertainen ja Tanskan noin 50 % korkeampi kuin Suomen viennin arvo. Ruotsin viennin arvo asukasta kohti on 24 % Suomea korkeampi. Tanskan ja Saksan viennin arvo on asukasta kohti 42 % Suomea korkeampi. Puolan viennin arvo asukasta kohti on noin 50 % Suomen vastaavasta arvosta.

Tavaraviennin arvo 2017 euroa asukasta kohti

Vientituotteet 2017, mrd. €

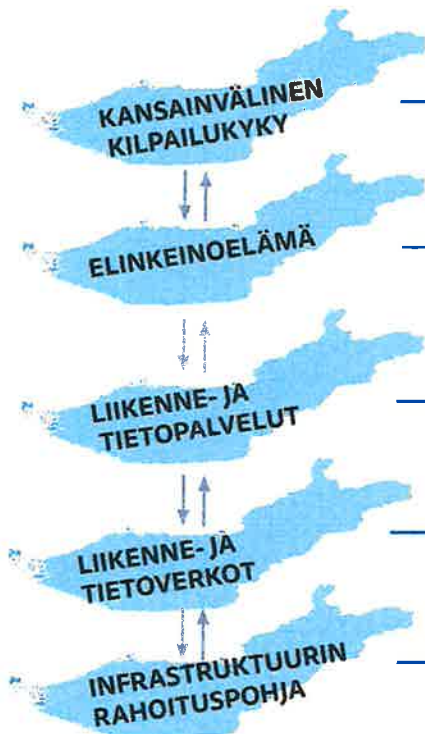

SAKSA
Koneet ml. tietokoneet 305,7 mrd. €
Sähkölaitteet 131,7 mrd. €
Mineraalipolttoaineet ml. öljy 23,7 mrd. €
Kulkuneuvot 227,6 mrd. €

Logistiikkakustannukset olivat Suomessa 2017 n. 14% teollisuuden ja kaupan yritysten liikevaihdosta ja n. 12% Suomen BKT:sta

Lähde: World's top exports

LIIKENNEVERKOT PALVELEMAAN SUOMEN KILPAILUKYKYÄ

Suomi on osa globaalia taloutta. Ruotsi, Tanska, Saksa ja Puola ovat Suomen merkittävimpiä kilpailijamaita. Logistiikka ja liikenneverkot ovat Suomelle kilpailutekijöitä, joilla voimme kuroa maantieteellistä takamatkaamme kilpailijamaihin nähden.

Työmarkkinat ja elinkeinoelämä mahdollistavat Suomen ulkomaankaupan ja kotimarkkinoiden toimivuuden. Yritysten toimintaympäristön tulee olla vakaa, myös logistiikan ja liikenneverkkojen osalta.

Liikenne- ja tietopalvelut mahdollistavat logistiikan toimivuuden. Niiden tuottamisessa ja käyttämisessä tulee ottaa huomioon useita reunaehdoja, kuten ilmastonmuutos, liikenneturvallisuus ja kyberturvallisuus.

Liikenne- ja tietoverkot ovat elinkeinoelämän ja koko yhteiskunnan toimivuuden kannalta keskeistä infrastruktuuria.

Elinkeinoelämällä on merkittävä rooli Suomen rahoituspohjan turvaamisessa. Erityisen tärkeää on vientiteollisuuden tuottama hyöty Suomen taloudelle. Yritysten kautta eri tavoin kertyvät verotulot ovat mahdollistamassa yhteiskunnan toimintojen rahoitusta.

REUNAEHDOT

Ilmastonmuutos ja ympäristö

Liikenne- ja kyberturvallisuus

copyright
wsp

60 mrd. €
Suomen
tavaravienti
2017

+

26 mrd. €
Suomen
palveluvienti
2017

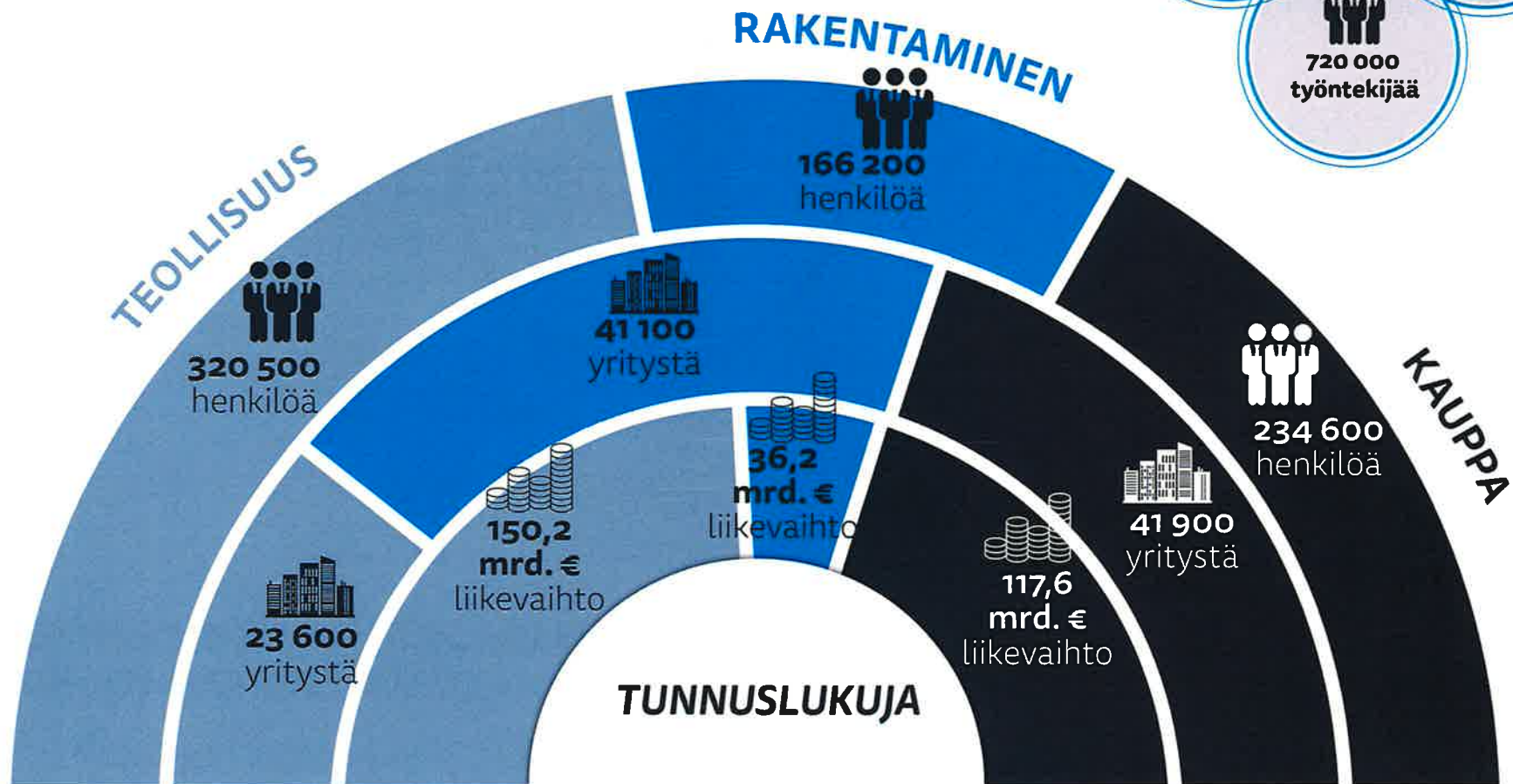
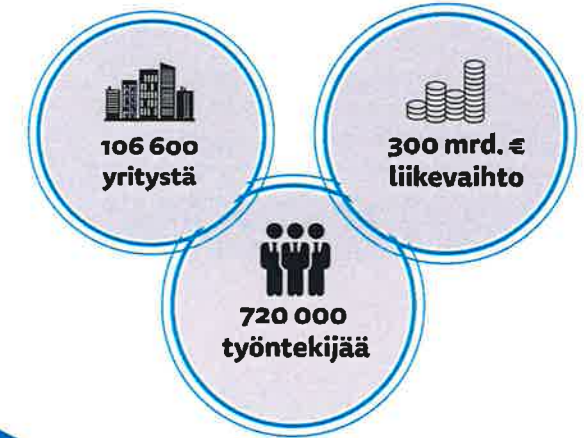
● n. 1 mrd. €
perusväylänpitoon

● n. 0,4 mrd. €
väyläinvestointeihin

Lähde: Tilastokeskus, Tulli

TEOLLISUUS, RAKENTAMINEN JA KAUPPA TUOVAT HYVINVOINTIA

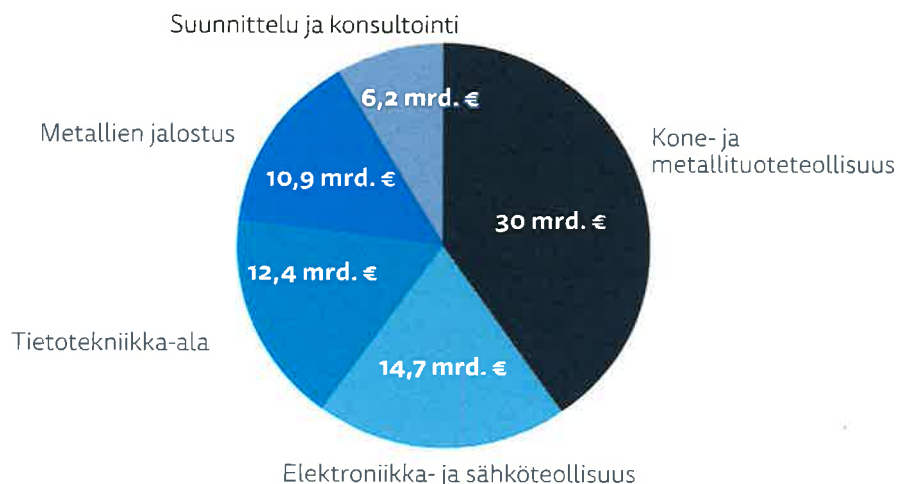
Teollisuus, kauppa ja rakentaminen yhteensä

TEKNOLOGIATEOLLISUUS SUOMEN SUURIN VIENTIALA

Teknologioteollisuuden tuotanto on pääasiassa koneita, laitteita ja komponentteja, joiden koko ja arvo vaihtelevat paljon. Kuljetukset ovat yksittäisten komponenttien kuljetuksista suuriin laitetoimituksiin, kappaletavara- ja pika-rahtiliikenteestä vaativiin projektitoimitusten erikoiskuljetuksiin kaikilla kuljetusmuodoilla mukaan lukien lentorahti. Tuotteen arvo on tyypillisesti korkea tuotteen massaansa nähden ja toimitusketjun suunnittelussa painottuvat kustannustehokkuuden ohella erityisesti toimitusvarmuuden, häiriöttömyyden ja turvallisuuden kriteerit.

Teknologioteollisuuden viisi toimialaa (liikevaihdot 2017)

Liikevaihto 2017

74,2 mrd. €

Tavaraviennin arvo 2017

23,9 mrd. €

300 000

työpaikkaa teknologia-
teollisuuden yrityksissä
vuonna 2017

Teknologiayritykset inves-
toivat Suomessa vuosittain

5,5 mrd. €

CASE SSAB

SSAB on maailmanlaajuisesti toimiva teräsyhtiö ja johtava erikoislujien terästen ja niihin liittyvien palveluiden toimittaja. SSAB:lla on noin 15 000 työntekijää yli 50 maassa. Vuonna 2017 sen liikevaihto oli noin 66 mrd Ruotsin kruunua eli vajaat 7 mrd euroa.

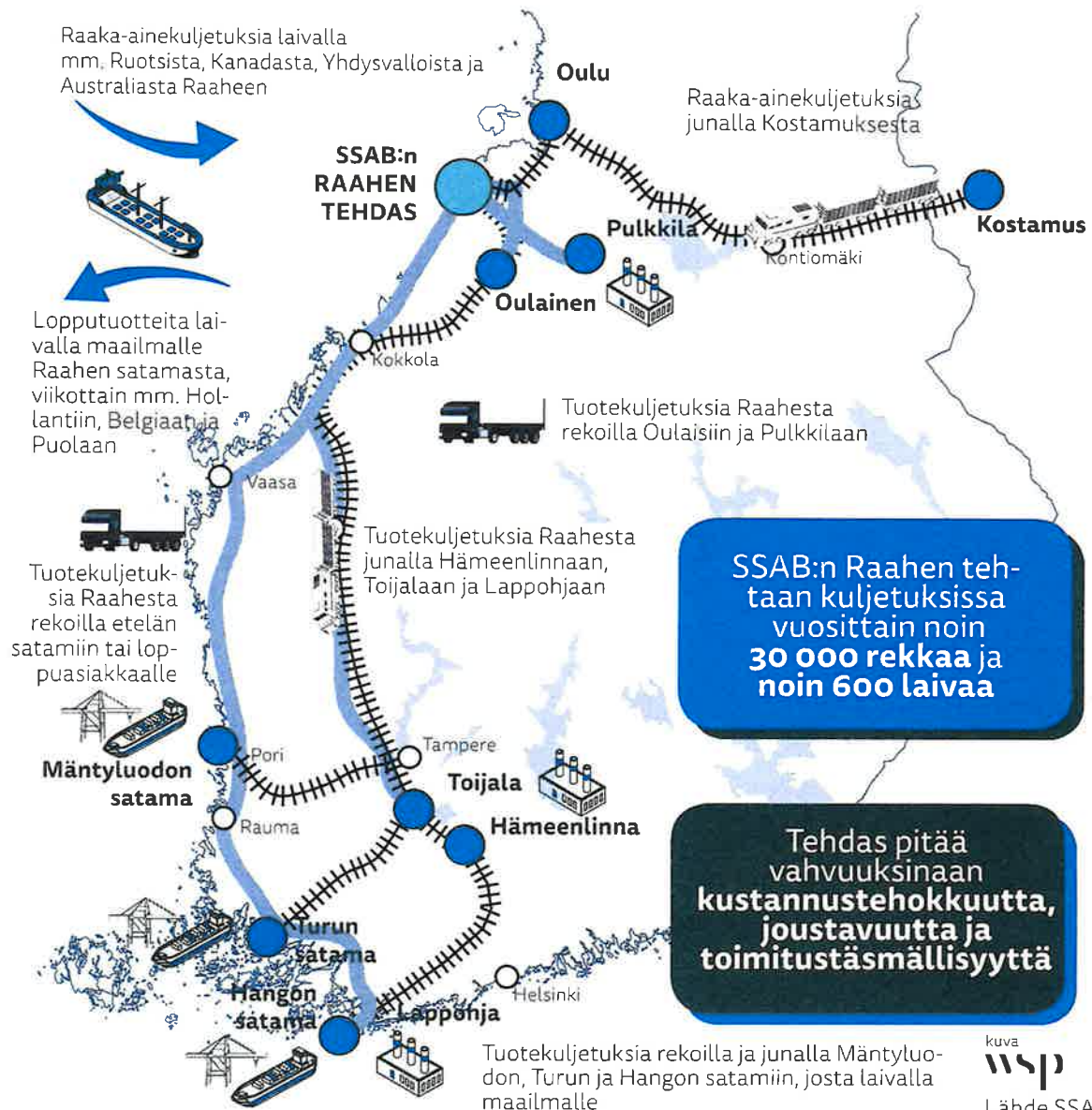
SSAB:n Raahen tehdas on osa SSAB Europea. Tehtaan päätuotteita ovat kuumavalssatut levyt ja kelatuotteet. Tehtasalueella on koksamo, kaksi masuunia, terässulatto, voimalaitos ja kuumavalssaamo. Myös raaka-aineiden ja materiaalien käsittelytoiminnot sekä rahtisatama ovat sijoittuneet alueelle. Tehtaan tuotannossa työskentelee vakituisesti noin 2400 henkilöä

Tehtaan raaka-aineet tulevat pääosin laivakuljetuksina mm. Ruotsista, Kanadasta, Yhdysvalloista ja Australiasta tai rautatiekuljetuksina Venäjältä. Raaka-aineita tuodaan laivakuljetuksina noin 4,3 milj. tonnia ja rautatiekuljetuksina noin 1,1 milj. tonnia vuodessa.

Raahen tehtaan tuotteista osa lähtee suoraan Raahen satamasta laivakuljetuksena ulkomaille ja osa kuljetetaan asiakkaille tai jatkojalostukseen muihin SSAB:n Suomen tuotantolaitoksiin. Laivakuljetuksina terästuotteita lähtee Raahen satamasta noin 550 000 tonnia vuodessa.

Raahesta kuljetetaan teräskeloja rautatiekuljetuksena Hämeenlinnan tehtaalte noin 1,2 milj. tonnia vuodessa. Lisäksi Pulkkilan, Oulaisten, Toijalan ja Lappohjan putkitehtaille kuljetukset hoidetaan joko rekoilla tai junalla.

Ruukki Construction on SSAB:n divisioona. Se myy ja valmistaa rakentamisen ratkaisuja erityisesti Pohjois- ja Itä-Euroopan alueella. Esimerkiksi Alajärven, Vimpelin, Seinäjoen ja Ylivieskan tuotantoyksiköt tekevät logistista yhteistyötä, ovat kytkennässä SSAB:n globaaleihin raaka-ainevirtoihin sekä toimittavat tuotteita Suomeen ja ulkomaille. Divisioona tarvitsee liikenneverkkoja paikallistasolta globaalille tasolle saakka.

ELINTARVIKETEOLLISUUS

Vuonna 2017 elintarvikeviennistä

18,1 % Ruotsiin

8,9 % Viroon

7,3 % Venäjälle

Pienyritysvaltainen ala

62 %

yrityksistä työllistää alle

5 henkilöä

Liikevaihto 2017

10,8 mrd. €

Viennin arvo 2017

1,14 mrd. €

Tavoitteena tuplata vienti
2023 mennessä

Elintarviketeollisuuden suurimmat toimialat

38 000

työpaikkaa 1 700 toimi-
paikassa vuonna 2017

Suomessa valmistettujen elin-
tarvikkeiden kotimaisuusaste

82%

CASE Inex Partners

Inex Partners Oy on SOK:n kokonaan omistama logistiikkayhtiö. Yhtiön tehtävänä on tuottaa varastointi-, kuljetus- ja muut logistiikkapalvelut S-ryhmän päivittäis- ja käyttötavaraketjuille. Henkilöstöä Inexillä on keskimäärin 800.

Tehokasta logistiikkaa ympäri vuorokauden

Sipoon logistiikkakeskus on otettu käyttöön vuoden 2019 alusta koko laajuudessaan, käyttötavaralogistiikka siirtyi Sipooseen jo vuonna 2013. Varastotilat Sipoon logistiikkakeskuksessa ovat yhteensä noin 270 000 m² ja 3 500 000 m³. Kuljetuksia on noin 1000 ajoneuvoyhdistelmällä päivässä. Sipooseen siirtymisen myötä uudistettiin koko logistiikka terminaaliverkoston ja kaluston osalta, Lämpötilaluokkia tuli lisää, kun pakasteiden toimitukset siirrettiin myös samaan putkeen. Samalla otettiin käyttöön uudet automatisoidut prosessit.

Inexillä on yhdeksän alueterminaalia, joissa yhdistetään runkokuljetuksiin suoratoimituksia. Sen lisäksi on kaksi alueterminaalia, jotka toimivat alueellisina läpivirtaustermiinaaleina, mutta niissä ei tehdä yhdistelyä. Inex palvelee 1000 myymälää, joista 950:lle toimitukset tehdään joka päivä maanantaista lauantaihin yöjakeluna. Hypermarketteja eli Prismoja on 65, joihin ajetaan täysiä kuormia suoraan Sipoon keskukselta. Inex on kääntänyt kuljetusjärjestelmän aiemmasta toisinpäin eli nykyisin runkokuljetukset ajetaan päivällä ja jakelu tapahtuu yöllä klo 21-06. Toimituksista 97 % hoidetaan yöjakeluna. Logistiikkarakenteella pyritään pitämään päivittäiset volyymit mahdollisimman tasaisina, koska hyllytyksen tasaisuus on myös työvoimatekijä. Sipoon ollessa täydessä käytössä Inex pystyy ohjaamaan toimitusrakennetta ja eri toimitusputkien jakaumaa siten, että voidaan valita paras laatu, sopivimmat päiväykset ja tehokkain hyllytoimitusten operointi.

Digitalisaatio ja automaatio - kaupan logistiikan arkipäivää

Inexin järjestelmän kautta toimitetaan 1,5 milj. tonnia vuodessa ja sen lisäksi suoratoimituksina kauppoihin maidot, leivät ja vielä osa panimotuotteista, yhteensä noin 0,7 milj. tonnia. Tilausjärjestelmä on täysin automatisoitu, kauppa tilaa manuaalisesti vain osan hedelmä- ja vihannestuotteista sekä mahdolliset pikatilaukset kysyntähuippuihin. Tilausjärjestelmän tiedoilla tehdään kuljetusten suunnittelu ja määritetään tarvittava ajoneuvojen lukumäärä. Tuotteiden hankintaa tehdään sekä ketjuohjatusti että paikallisesti. Kattava terminaaliverkosto tukee myös lähiruoan tehokasta logistiikkaa. Paikallisuus on vahvistuva trendi ja tulevaisuudessa monikanavahankinnan mahdollistaminen on yhä tärkeämpää.

